

ÁPRILISI KRITIKA

A *Margarét c.* filmről

Már a Kispolgári Xilofon előző filmje után is megfogadtam, hogy jelentkezni fogok forgatókönyvírónak. Jó, hogy nem tettem, mert igaz, hogy nem volt túl sok a szöveg, de az angol szitkozódások terén nem vagyok elég tájékozott.

Csak hogy a kályhánál kezdjük: megvan a stílusuk. Én ebben kicsit Csehovot véltem felfedezni a befagyott társadalmi szituációkkal, ahol nem történik semmi változás, és ahol éppen ez a drámai mozdulatlanság szedi áldozatait.

Látszik, hogy férfi rendezte, mert három alaptípusra bontotta az embereket (kettő közül választhatnak a férfiak és egy (választási?) lehetőségük van a nőknek): a részeg, az örök gyerek és az alárendelt nő, aki olyan, mint a ház egy része, az egyik jelenetben jó pár perc után vettem észre, hogy egyáltalán a vásznon van.

Társadalomkritika, amely a magyar valóság kettősségét mutatja meg a szüntelenül áramló amerikai „kultúra” és a sötét alak (talán a lány lelkiismeretének) orosz beszéde között, és persze mindezek a lecsupaszított magyar világhoz viszonyítva.

Az évés mindig nagyon fontos momentum. Már a *Rejtett pluszban* is ették a kefirt és a krémest, a *Szalagszakadásban* a lencse mint hüvelyes növény és a virsli kapott főszerepet. Itt a mogyorókrém az USA majmolását jelentheti. A babkonzerv viszont azzal az olaszosan lenyalt hajjal kicsit Bud Spencert idézte, de ez valószínű, hogy csak az én asszociációm.

Semmi sem tökéletes, a *Gyűrűk urában* is maradtak karórák a kezeken, a *Harry Potter* hasonló bakijairól nem is beszélve. Itt két dolog bántotta a szememet, apróbb technikai hibák. Az elején, mikor a szél fújta a leveleket, iszonyatosan mű volt, és a vége felé, amikor az egyik teremből a másikba ment át a kamera. Zavaró, hogy nem tudta végig egyenesen tartani, bár erre rá lehet fogni, hogy direkt alkalmazták ezt a megoldást.

A tényleges cselekmény a karácsonyi (?) jelenettel kezdődött, mikor a lány verset mondott, egy gyönyörű történetet, valószínűleg a sajátjukat, három árva gyerekről. Szeretem, mikor egy vers vagy akár egy mondóka köré építenek egy történetet (Agatha Christie: *Öt kismalac, Három vakegér, Tíz kicsi néger*). Igazán akkor kezdett el sokkolni a film, mikor a halottas zsákból (nekem annak tűnt, a bűnügyi sorozatokban mindig ilyenben viszik el az áldozatot) előkerült egy fehér ruha mint a tisztaság szimbóluma. Aztán a hajvágás, mert ha egy nő megváltoztatja a frizuráját, a lelkében is változás történik. És a haláltánc a végén, a kút (mint víz forrása és a víz mint megtisztulás szimbóluma) mellett.

Illene elővenni média órán szerzett műveltségemet, a tanár úr által oly gyakran használt megállapításokat. Ilyen a nyitókép, amely olyan jól megkomponált, mint egy festmény: a gyönyörű őszi táj, amiben megjelenik egy sötét alak, és nekiáll fújni a szél, a kamera elé szórja a leveleket. Keretként ugyanaz a figura jelenik meg az utolsó kockákban is. Felfedezhetőek a képkivágások: az alsó kameraállítás és a premier plán, ami a drámai hatást fokozza. Sőt vannak intermedialis utalások: a 16 évvel később és a „számítógépes hiba”. Arról nem is beszélve, hogy mennyire jól működik a film beszéd nélkül, csak háttérzajokkal és zenéssel.

Kíváncsian várom, mi jön ezután. Szívesen néznék egy paródiát, akár tele önreflexióval (csak a Tom kezébe ne kerüljön kártya!), de biztos jobb ötlete is van, ugye rendező úr?